

Vědecký kalkulátor

Návod na použití

Bezpečnostní opatření

Před použitím kalkulátoru je potřeba se seznámit s následujícími body bezpečnostního opatření.

Upozornění

Tyto informace upozorňují, že v případě nedodržení těchto zásad hrozí poškození zdraví i majetku.

Baterie

- Po vyjmutí baterie z kalkulátoru ji umístěte na bezpečném místě mimo dosah dětí, u kterých hrozí nebezpečí polknutí. V případě pozření neprodleně vyhledejte lékaře.
- Baterii nikdy nerozebírejte. Při násilné demontáži vzniká nebezpečí zkratu. Baterii nikdy nevystavujte přímému slunci, ani ji nevhazujte do ohně.
- Neodborným zacházením s baterií může dojít k vytečení baterie a poškození okolních předmětů či poleptání pokožky.
- Při vkládání baterie do kalkulátoru dbejte na to, aby byla baterie vložena správnou stranou.
- V případě, že kalkulátor nepoužíváte delší dobu, baterii z ní vyjměte, jinak hrozí k poškození kalkulátoru.
- Používejte pouze správný typ baterií, vhodný do tohoto kalkulátoru.

Likvidace kalkulátoru

- Nikdy kalkulátor nevhazujte do ohně, neboť by mohlo dojít k explozi jeho drobných částí, při které hrozí riziko požáru a poranění těla.
- Nákresy a vysvětlivky v následujícím uživatelském manuálu (například označení klávesnic u příkladů) jsou pouze informativní a mohou se drobně lišit.

1

Bezpečnostní opatření při manipulaci s kalkulátorem

- Před použitím kalkulátoru nejdříve stiskněte tlačítko ON**
- I když kalkulátor normálně funguje, vyměňte baterii alespoň jedenkrát za tři roky.**
Vybitá baterie může vytékat a způsobit poškození a následně selhání kalkulátoru. Nikdy nenechávejte vybitou baterii uvnitř kalkulátoru.
- Kalkulátor neskladujte na prašném, ani vlhkém místě, a také se vyhněte místům s extrémně vysokými či nízkými teplotami. Velmi nízké teploty mohou způsobit pomalé zobrazování na displeji, úplně selhání displeje a zkrácení životnosti baterie.
- Vyhnete se skladování na přímém slunci, v blízkosti okna, topení, nebo na místech, kde může být vystaven extrémně vysokým teplotám. Horko může způsobit změnu barvy nebo deformaci pouzdra kalkulátoru a poškození interního obvodu.
- Vyhnete se také vysoké vlhkosti a styku s vodou. Takové podmínky mohou přístroj nenávratně poškodit.
- V případě, že kalkulátor nefunguje, nejdříve se pokuste vyměnit baterii. Jestliže i po výměně baterie shledáte závadu, sepište závady v písemné formě a s tímto písemným vyjádřením kalkulátor reklamujte. Reklamace závad způsobených špatnou manipulací nebudou uznány.

2

- Nikdy kalkulátor neohýbejte a nekruťte s ním. Nenoste jej v kapse kalhot či jiného přiléhavého oblečení, kde může dojít k ohnutí přístroje.

- Kalkulátor nikdy nerozebírejte.
- Tlačítka nestiskávejte pomocí tužky, nebo jiného špičatého předmětu.
- K čištění vnějšího povrchu používejte suchý hadřík. V případě silného znečištění lze použít lehce vlhčený hadřík. K čištění nepoužívejte benzin, ředidlo ani jiné chemikálie, které mohou poškodit obal.

Výrobek se nesmí likvidovat současně s ostatním dopadem z domácnosti. Jste zodpovědní za to, aby bylo toto zařízení předáno do sběrného místa, určeného ke sběru elektrického a elektronického zařízení.

3

Obsah

Bezpečnostní opatření	1
Bezpečnostní opatření při manipulaci s kalkulátorem	2
Dvouřádkový display	6
Před použitím	6
■ Režimy	6
■ Vstupy	7
■ Provádění oprav během početních operací	7
■ Funkce přehrávání výpočtů	8
■ Nalezení chyb	8
■ Více matematických výrazů	8
■ Výstupní formáty čísel v exponenciálních funkcích	9
■ Symbol desetinné tečky a oddělovače	9
■ Nastavení kalkulačky	10
Základní výpočty	10
■ Aritmetické operace	10
■ Zlomky	10
■ Procenta	12
■ Výpočty ve stupních, minutách a sekundách	13
■ IX, SCI, RND	14
Výpočty s využitím paměti	15
■ Paměť výsledků	15
■ Po sobě následující výpočty	15
■ Nezávislá paměť	15
■ Proměnné	16

4

Vědecké funkce 16

■ Goniometrické funkce a inverzní goniometrické funkce	17
■ Hyperbolické funkce a inverzní hyperbolické funkce	17
■ Desetinné a přirozené logaritmy a antilogaritmy	18
■ Odmocniny, mocniny, náhodná čísla, permutace, variace, kombinace, hustota aj.	18
■ Převod úhlových jednotek	19
■ Převod souřadnic (Pol (x, y), Rec (r, 0))	19
■ Převod měrových jednotek	20
Statistiké výpočty	20
Odchyly	20
Regrese	23
Technické informace	27
■ V případě problémů	27
■ Chybová hlášení	27
■ Sled činnosti	29
■ Shluky (sdružování, slučování, paměť)	30
■ Tabulka vstupních hodnot	31

Zdroj 33

5

Dvouřádkový display

Dvouřádkový display umožňuje náhled modelových výpočtů i jeho konečného výsledku.

- v horním řádku se zobrazuje postup výpočtu
- dolní řádek zobrazuje konečný výsledek

Když výsledkem není celé číslo, a je delší než tři číslice, tak se jednotlivé číslice po třech oddělují čárkou pro snadnější orientaci.

Před použitím

■ Režimy

Před započítáním výpočtů je potřeba zvolit správný režim dle následující tabulky:

Početní operace	stiskněte tlačítko	pro aktivaci
Základní aritmetické počty	MODE 1	COMP
Směrodatné odchylky	MODE 2	SD
Regresní výpočty	MODE 3	REG

- Stisknutím klávesy MODE vícekrát, se vám zobrazí další možnosti nastavení obrazovky. Toto nastavení je popsáno v konkrétní části tohoto manuálu, pod které spadá.

- Vždy je potřeba nejdříve nastavit mode podle druhu výpočtu, který chcete vykonat. S orientací mezi jednotlivými funkcemi vám pomůže tento manuál.

Příklad: $\text{statistický výpočet}$ SD REG

6

Pozor!

Chcete-li vrátit původní nastavení, stiskněte klávesy: SHIFT CLR 2 (Mode) =

Základní výpočty	COMP
Jednotky	Deg (stupně)
Exponenciální funkce	Norm 1
Zlomky	a ^{b/c}
Desetinná čísla	tečka
- Indikátor zvoleného režimu se objeví v horní části displeje.
  - Před zahájením výpočtů je potřeba zkontrolovat zvolený režim (SD, REG, COMP) a jednotky (Deg, Rad, Gra).

■ Vstupy

- Oblast paměti vstupních dat může obsahovat 79 kroků. Jeden krok se rovná každému stisknutí aritmetického znaménka (+ , - , x , ÷).
- Stisknutí tlačítka SHIFT nebo ALPHA se mezi kroky nepočítá, avšak pouze do chvíle kdy spolu s tímto tlačítkem nezamáčknete například SHIFT √ . Toto se za krok již počítá.
- Jeden výpočet může obsahovat 79 kroků. Po 73. kroku se na display místo kurzoru „_“ objeví „?“, který vás tímto upozorňuje k blízkosti vyčerpané paměti. Jestliže váš výpočet je delší než 79 kroků, je potřeba jej rozdělit na dvě a více částí.

- Stisknutím tlačítka Ans se vám zobrazí výsledek, který je možné použít při následující nové operaci. Více o možnostech tlačítka Ans naleznete v sekci „paměťová média“.

■ Provádění oprav během početních operací

- S pomocí tlačítek ◀ a ▶ můžete posunout kurzor v potřebném směru.
- Stisknutím tlačítka DEL , chcete-li odstranit číslo či funkci na aktuální pozici kurzoru.
- Chcete-li změnit kurzor █ , stiskněte klávesy SHIFT INS . Gdy vyšvítlaný jest takí kurzor, wprowadzenie elementów z klawiatury powoduje wstawienie ich w bieżącej pozycji kursora.
- Stisknutím SHIFT INS nebo = přejdete zpátky k původnímu kurzoru.

7

■ Funkce přehrávání výpočtů

- Při každém výpočtu si tato funkce pamatuje vzor, který byl pro výpočet použit. Stisknutím klávesy ▶ se zobrazí způsob výpočtu i výsledek posledního příkladu. Opakované stisknutí tlačítka ▶ posune na předchozí výpočet (počínaje nejnovějším).

- Stisknutí tlačítka ◀ nebo ▶ můžete v zapamatovaném výpočtu učinit úpravy.
- Stisknutí tlačítka ◀ nebo ▶ bezprostředně po skončení vám umožní na obrazovce sledovat celý kalkulační vzorec daného výpočtu.
- Stisknutím tlačítka AC se paměť neresetuje, takže můžete celý výpočet obnovit.
- Kapacita paměti pro přehrávání výpočtů je 128 bajtů.

- Paměť přehrávání se resetuje po každé z následující operaci: stisknutí tlačítka ON iniciace režimu a nastavení tlačítka SHIFT CLR 2 (nebo 3) = přejděte z jednoho režimu do jiného reset kalkulátoru

■ Nalezení chyb

- Stisknutím tlačítka ▶ nebo ◀ můžete přesouvat kurzor na místo nalezení chyby a následně ji opravit.

■ Více matematických výrazů

Dva a více menších výrazů můžete spojit za pomoci dvojtečky (:).

- příklad:** chcete-li vypočítat 2+3 a následně výsledek násobit 4x, musíte učinit tuto operaci:

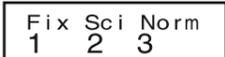
$2 \text{ + } 3 \text{ ALPHA } \text{ : } \text{ Ans } \text{ x } 4 \text{ =}$ $2+3$ 5_{Ans}
 = $\text{Ans} \times 4$ $20.$

8

Formáty čísel v exponenciálních funkcích

Tato kalkulačka může zobrazit maximálně 10 číslic. Vyšší hodnoty se zobrazují automaticky ve formě exponenciální. V případě desetinných zlomků se může vybrat jeden ze dvou formátů, ve kterém se začnou výpočty zobrazovat v exponenciální funkci.

- Pro změnu formátu je potřeba stisknout tlačítko **MODE** tolikrát dokud se na obrazovce nezobrazí konfigurace dané funkce. Tyto konfigurace jsou vysvětleny níže.

- Stisknete **3**. Na obrazovce se zobrazí dva formáty. Stisknete **1**, chcete-li zvolit Norm 1, nebo **2**, chcete-li vybrat Norm 2.

Norm 1

Formát Norm 1 se používá při běžných výpočtech celých čísel, které mají více než 10 čísel a desetinná čísla s více než dvěma desetinnými místy.

Norm 2

Formát Norm 2 se používá při výpočtech celých čísel, které mají více než 10 čísel a desetinná čísla s více než devíti desetinnými místy.

- Všechny příklady v tomto manuálu jsou výsledky výpočtů ve formátu Norm 1.

Symbol desetinné tečky a oddělovače

Obrazovka nastavení displeje (disp) lze použít pro nastavení symbolu desetinné čárky (tečky) a oddělovače, který pro přehlednost odděluje čísla po každých třech cifrách.

- Abyste změnil nastavení desetinné tečky a oddělovače, stisknete tlačítko **MODE** tolikrát, dokud se vám nezobrazí konfigurace níže uvedená.

- Obrazovka pro výběr: **1** **▶**

- Stisknete numerické tlačítko **1** nebo **2**, podle toho, jaké nastavení vám více vyhovuje.

- 1** (Dot): desetinná tečka, čárka jako oddělovač
- 2** (Comma): desetinná čárka, tečka jako oddělovač

Uvedení kalkulačtoru do původního nastavení

- Pro uvedení kalkulačtoru do původního nastavení a tím i vymazání vnitřní paměti, proveďte následující operaci: **SHIFT CLR 3 (All) =**

Základní výpočty

Aritmetické operace

Pokud chcete provádět běžné početní operace, pak za pomoci tlačítka **MODE**, aktivujte režim COMP.

COMP ..... **MODE 1**

- Záporné hodnoty ve výpočtu by měly být uzavřené v závorkách. Podrobnosti jsou uvedeny na straně 29.
- Záporný exponent není potřeba uvádět do závorek.

$$\sin 2,34 \times 10^{-5} \rightarrow \text{sin } 2,34 \text{ EXP } (-) 5$$

Příklad 1: $3 \times (5 \times 10^{-9}) = 1.5 \times 10^{-8}$
 $3 \times 5 \text{ EXP } (-) 9 =$

Příklad 2: $5 \times (9 + 7) = 80$ $5 \times (9 + 7) =$

- můžete přeskočit všechny operace **]** před stisknutím **=**.

Počítání se zlomky

Výpočty zlomků

- Hodnota se automaticky zobrazí jako desetinné číslo v případě, že celková hodnota čísel (celková hodnota + činitel + jmenovatel + oddělující symboly) překročí 10.

Příklad 1: $\frac{2}{3} + \frac{1}{5} = \frac{13}{15}$
 $2 \text{ a/c } 3 + 1 \text{ a/c } 5 =$

Příklad 2: $3 \frac{1}{4} + 1 \frac{2}{3} = 4 \frac{11}{12}$
 $3 \text{ a/c } 1 \text{ a/c } 4 +$
 $1 \text{ a/c } 2 \text{ a/c } 3 =$

Příklad 3: $\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$ $2 \text{ a/c } 4 =$

Příklad 4: $\frac{1}{2} + 1.6 = 2.1$ $1 \text{ a/c } 2 + 1.6 =$

- Výsledky jsou vždy ve formě desetinného čísla, ať už jde o zlomek či nikoli.

Převody mezi zápisem desetinným a zlomkovým

- Operace uvedená níže v příkladech umožňuje převést desetinný výsledek na zlomek a naopak.
- Upozornění: tento převod může trvat i více než 2 vteřiny.

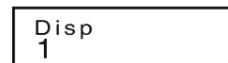
Příklad 1: $2.75 = 2 \frac{3}{4}$ (desetiny - zlomky)
 $2.75 =$
 $\frac{11}{4}$ **SHIFT d/c**

Příklad 2: $\frac{1}{2} \leftrightarrow 0.5$ (zlomky - desetiny)
 $1 \text{ a/c } 2 =$
 0.5
 $1 \text{ a/c } 2 =$

Převod mezi zlomky smíšenými

Příklad: $1 \frac{2}{3} \leftrightarrow \frac{5}{3}$
 $1 \text{ a/c } 2 \text{ a/c } 3 =$
 $5 \text{ a/c } 3 =$
 $1 \text{ a/c } 2 \text{ a/c } 3 =$

- Za pomoci konfigurace displeje (Disp) je možné vybrat formát pro čísla, kdy je výsledek větší než jedna.

- Pro výběr stisknete **1**
- Stisknete tlačítko **(1 or 2)** podle formátu, který chcete zvolit.

- 1** (a/c): zlomek smíšený
- 2** (d/c): zlomek

Procenta

Příklad 1: výpočet 12% z 1500 **(180)**
 $1500 \times 12 \text{ SHIFT } \% =$

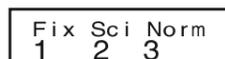
Příklad 2: kolik procent z 880 je 660? **(75%)**
 $660 \div 880 \text{ SHIFT } \% =$

Příklad 3: připočítání 15% k 2500 **(2875)**
 $2500 \times 15 \text{ SHIFT } \% +$

Příklad 4: snížení 3500 o 25% **(2625)**
 $3500 \times 25 \text{ SHIFT } \% -$

FIX, SCI, RND

- Abyste změnil nastavení počtu desetinných míst, počet platných čísel, nebo formát pro zápis exponenciální funkce, stisknete tlačítko **MODE** tolikrát, dokud se vám na displeji nezobrazí následující konfigurace:

- Stisknete tlačítko **(1, 2 or 3)** odpovídající konfiguraci, kterou potřebujete nastavit:

- 1** (Fix): počet desetinných míst
- 2** (Sci): počet platných hodnot
- 3** (Norm): formát zobrazení čísel v exponenciálním zápisu

Příklad 1: $200 \div 7 \times 14 =$
 $200 \div 7 \times 14 =$

(použití tří desetinných míst) **MODE** ..... **1** (Fix) **3** $400,000$

(vnitřní výpočty nadále prováděné za pomoci 12 míst) $200 \div 7 =$ 28.571
 $\times 14 =$ $400,000$

Níže je uvedena stejná početní operace za pomoci zadaného počtu desetinných míst:

$200 \div 7 =$ 28.571

(vnitřní zaokrouhlení) **SHIFT Rnd** 28.571
 $\times 14 =$ $399,994$

- Stisknete **MODE** ..... **3** (Norm) **1**, abyste zrušili nastavení FIX.

Příklad 2: $1 : 3$, se zobrazením dvou míst platného výsledku (Sci 2)
MODE ..... **2** (Sci) **2** $1 \div 3 =$ 3.3×10^{-01}

- Stisknete **MODE** ..... **3** (Norm) **1**, abyste zrušili nastavení SCI.

Výpočty s využitím paměti

Aby kalkulačka pro výpočet používala vnitřní paměť, stisknete tlačítko **MODE** a aktivujete režim COMP.

COMP ..... **MODE 1**

Paměť výsledků

- Při každém stisknutí **=** po zadání hodnoty nebo výrazu se automaticky aktualizuje paměť výsledků a uloží výsledek daného výpočtu.
- Obsah paměti výsledků je aktualizován kromě stisknutím **=**, také každým stisknutím tlačítek **SHIFT %**, **M+**, **SHIFT M-**, nebo **SHIFT STO**, po kterých následuje písmeno (A až F, nebo M, X, nebo Y)
- Obsah paměti výsledků je možné načíst stisknutím tlačítka **Ans**.
- Paměť výsledků pojme maximálně 12 čísel a 2 exponenciální čísla.
- Paměť výsledků se neaktualizuje, pokud některá z výše uvedených operací bude obsahovat chybu.

Po sobě následující výpočty

- Výsledek výpočtu, který je aktuálně zobrazený (a také uložený do paměti výsledků) může být použitý jako první hodnota následujícího výpočtu. Pozor: při stisknutí patřičného tlačítka během zobrazovaného výsledku změni uložený zápis v paměti výsledků.

- Výsledek výpočtu může být také použitý v následující funkci typu A (x^2 , x^3 , x^{-1} , $x!$, DRG **▶**), $+$, $-$, $^{\wedge}(x^y)$, $x\sqrt{\quad}$, $\times$, $\div$, nPr and nCr .

Nezávislá paměť

- Hodnotu je možno zadat do paměti, přidat do paměti, i odebrat z paměti. Nezávislá paměť je výhodná pro hromadné součty.

- Nezávislá paměť používá tu stejnou oblast jako proměnná M.

- Pro vynulování nezávislé paměti (M) stisknete **0** **SHIFT** **STO** **M** (M+).

Příklad: $23 + 9 = 32$ $23 + 9 \text{ SHIFT STO } M \text{ (M+)}$
 $53 - 6 = 47$ $53 - 6 \text{ M+}$
 $-) 45 \times 2 = 90$ $45 \times 2 \text{ SHIFT M-}$
 (Total) -11 **RCL M (M+)**

Proměnné

- Dostupných je devět proměnných (od A do F, M, X, a Y), které mohou sloužit k uložení dané hodnoty, stálých hodnot, výsledků, a jiných hodnot potřebných k výpočtům.
- Pro smazání dané hodnoty uložené pod proměnnou je potřeba udělat následující operaci: **0** **SHIFT** **STO** **A**. V tomto případě pro proměnnou A.
- Pokud chcete vynulovat všechny proměnné, proveďte tuto operaci: **SHIFT CLR 1** (Mcl) **=**

Příklad: $\frac{193.2}{23} = 8.4$ $193.2 \text{ SHIFT STO } A \div 23 =$
 $\frac{193.2}{28} = 6.9$ **ALPHA A** $\div 28 =$

Vědecké funkce kalkulačtoru

Abyste mohli využít vědeckých funkcí, aktivujte pomocí tlačítka **MODE** režim COMP.

COMP ..... **MODE 1**

- Některé typy výpočtů může trvat delší čas.

- Před pokračováním ve výpočtu je nejprve potřeba vyčkat na zobrazení výsledku stávajícího úkonu.
- $\pi = 3.14159265359$

Goniometrické funkce a inverzní goniometrické funkce

- Abyste změnil úhlovou jednotku (stupně, radiány, gradiány) stisknete tlačítko **MODE** tolikrát, dokud se nezobrazí následující konfigurace nastavení.

- Stisknete tlačítko **(1, 2, or 3)** odpovídající jednotce, kterou chcete použít.

$(90^\circ = \frac{\pi}{2} \text{ radians} = 100 \text{ grads})$

Příklad 1: $\sin 63^\circ 52' 41'' = 0.897859012$
MODE ..... **1** (Deg)
 $\text{sin } 63 \text{ ' ' ' } 52 \text{ ' ' ' } 41 \text{ ' ' ' } =$

Příklad 2: $\cos\left(\frac{\pi}{3} \text{ rad}\right) = 0.5$ **MODE** ..... **2** (Rad)
 $\text{cos } (\text{SHIFT } \pi) \div 3 =$

Příklad 3: $\cos^{-1} \frac{\sqrt{2}}{2} = 0.25 \pi \text{ (rad)} (= \frac{\pi}{4} \text{ (rad)})$
MODE ..... **2** (Rad)
 $\text{SHIFT cos } (\text{SHIFT } \sqrt{\quad}) 2 \div 2 =$ **Ans** $\div \text{SHIFT } \pi =$

Příklad 4: $\tan^{-1} 0.741 = 36.53844577^\circ$
MODE ..... **1** (Deg)
 $\text{SHIFT tan } 0.741 =$

Hyperbolické funkce a inverzní hyperbolické funkce

Příklad 1: $\sinh 3.6 = 18.28545536$ **hyp sin** $3.6 =$

Příklad 2: $\sinh^{-1} 30 = 4.094622224$
hyp SHIFT sin $30 =$

Příklad 5: snížení součtu 168, 98, a 734 o 20% **(800)**
 $168 + 98 + 734 =$ **Ans** **SHIFT STO A**
 $\text{ALPHA A} \times 20 \text{ SHIFT } \% -$

- Jak můžete vidět, kalkulačka nejdříve učiní součet, výsledek uchová v paměti a následně odečte procenta. Avšak nejdříve musíte zadat příkaz k počítání procent **%** a až následně použít tlačítko **+/-** či **-**, v našem případě **-**.

Příklad 6: Pokud přidáme 300g vzorků, které doposud vážily 500g, jaký bude procentový nárůst hmotnosti? **(160%)**
 $300 + 500 \text{ SHIFT } \% =$

Příklad 7: jaká je procentová změna při navýšení hodnoty ze 40 na 46? a na 48? **(15%, 20%)**
 $46 - 40 \text{ SHIFT } \% =$

Stupně, minuty, sekundy Výpočty

- Můžete počítat ve stupních, tzn. hodinách, minutách i sekundách, nebo provádět převody mezi stupni a desetinnými.

Příklad 1: Převod desetinné hodnoty 2,258 na hodnotu stupně, nebo naopak.
 $2.258 =$ $2^\circ 15' 28.8''$
 $2.258 =$ 2.258

Příklad 2: Provedení výpočtu $12^\circ 34' 56'' \times 3.45$
 $12 \text{ ' ' ' } 34 \text{ ' ' ' } 56 \text{ ' ' ' } \times 3.45 =$ $43^\circ 24' 31.2''$

Desetinné a přirozené logaritmy a antilogaritmy

Příklad 1: $\log 1.23 = 0.089905111$ **log** $1.23 =$

Příklad 2: $\ln 90 (= \log_e 90) = 4.49980967$
 $\ln 90 =$

$\ln e = 1$ **ln** **ALPHA e** $=$

Příklad 3: $e^{10} = 22026.46579$ **SHIFT e^x** $10 =$

Příklad 4: $10^{1.5} = 31.6227766$ **SHIFT 10^x** $1.5 =$

Příklad 5: $2^{-3} = 0.125$ $2 \text{ ( ) } (-) 3 =$

Příklad 6: $(-2)^4 = 16$ $(\text{) } (-) 2 \text{ ( ) } ( ) 4 =$

- Záporné hodnoty použité ve výpočtech musí být uvedeny v závorkách. Podrobnosti jsou uvedeny v sekci „sled činnosti“.

Odmocniny, mocniny, náhodná čísla, hustota, permutace, variace, kombinace, velikost, pi

Příklad 1: $\sqrt{2} + \sqrt{3} \times \sqrt{5} = 5.287196909$
 $\sqrt{\quad} 2 + \sqrt{\quad} 3 \times \sqrt{\quad} 5 =$

Příklad 2: $^3\sqrt{5} + ^3\sqrt{-27} = -1.290024053$
 $\sqrt[\quad]{\quad} 5 + \sqrt[\quad]{\quad} -27 =$

Příklad 3: $^7\sqrt{123} (= 123^{1/7}) = 1.988647795$
 $7 \text{ SHIFT } \sqrt[\quad]{\quad} 123 =$

Příklad 4: $123 + 30^\circ = 1023$ $123 + 30 \text{ ( ) } ^\circ =$

Příklad 5: $12^3 = 1728$ $12 \text{ ( ) } ^3 =$

Příklad 6: $\frac{1}{\frac{1}{3} - \frac{1}{4}} = 12$
 $(\text{) } 3 \text{ ( ) } (-) 4 \text{ ( ) } ^{-1} =$

Příklad 7: $8! = 40320$ $8 \text{ SHIFT } x! =$

■ Sled činností

Výpočty se provádějí dle následující hierarchie vážnosti:

- ① Konverze koeficientů: Pol(x, y), Rec(r, θ)
- ② Funkce typu A:
U těchto typů funkcí nejdříve zadejte hodnotu a poté stiskněte tlačítko funkce
 $x^3, x^2, x^{-1}, x!, \circ \circ \circ$
 $\hat{x}, \hat{x}_1, \hat{x}_2, \hat{y}$
- ③ Převod úhlových jednotek $\wedge(x^\circ), x\sqrt{}$ (DRG ►)
- ④ a^b/c
- ⑤ Zkrácený formát násobení před pravidelnými π, e (základ přirozeného logaritmu), název paměti, nebo název proměnné: 2 π , 3e, 5A, π A itp.
- ⑥ V těchto typech funkcí nejdříve stiskněte tlačítko potřebné funkce a následně uveďte hodnotu:
 $\sqrt{}, \sqrt[3]{}, \log, \ln, e^x, 10^x, \sin, \cos, \tan, \sin^{-1}, \cos^{-1}, \tan^{-1}, \sinh, \cosh, \tanh, \sinh^{-1}, \cosh^{-1}, \tanh^{-1}, (-)$
- ⑦ Zkrácený formát násobení před použitím funkcí typu B: 2 $\sqrt{3}$, Alog2 itp.
- ⑧ Permutace a kombinace: nPr, nCr
- ⑨ $\times, \div$
- ⑩ $+, -$

• Příklady se stejnou prioritou jsou prováděny zprava doleva:
 $e^{\ln \sqrt{120}} \rightarrow e^{\ln(\sqrt{120})}$

• Ostatní příklady se provádějí zleva doprava.
• Příklady uvedené v závorkách se počítají jako první.

• Pokud příklad obsahuje záporné číslo, záporná hodnota musí být uvedena v závorkách. Znak minus (-) se používá jako u typu funkce B, proto je potřeba dbát opatnosti, zda se vzorec výpočtu počítá jako funkce typu A s velkou prioritou, nebo jde o operaci odmocňování či umocňování.

Příklad:
 $(-2)^4 = 16$
 $-2^4 = -16$

■ Shluky (sdružování, slučování, paměť)

Tato kalkulačka používá oblast paměti pro přechování dočasné hodnoty nazývané shluky (numerický shluk) nebo pro příkazy (příkazový shluk) v závislosti na tom, k jakému výpočtu je používán. Numerická paměť má 10 úrovní, příkazová paměť poté 24 úrovní. V případě překročení možných čísel se zobrazí chyba, neboli Stack ERROR.

• **Příklad:**

$$2 \times ((3 + 4 \times (5 + 4) \div 3) \div 5) + 8 =$$

Numerický shluk   **Příkazový shluk**

①	2
②	3
③	4
④	5
⑤	4
⋮	

①	x
②	(
③	(
④	+
⑤	x
⑥	(
⑦	+
⋮	

• Výpočty se provádí shodně se "sledem činností". V případě vykonání výpočtu se rozkazy i hodnoty vymažou ze shluku, nebo-li dočasné paměti.

■ Tabulka vstupních hodnot

Interní počet číslic: 12
Přesnost: pravidlo je ± 1 na pozici 10. čísla.

Funkce	Vstupní hodnota	
sin x	DEG	$0 \leq x \leq 4.499999999 \times 10^{10}$
	RAD	$0 \leq x \leq 785398163.3$
	GRA	$0 \leq x \leq 4.999999999 \times 10^{10}$
cos x	DEG	$0 \leq x \leq 4.500000008 \times 10^{10}$
	RAD	$0 \leq x \leq 785398164.9$
	GRA	$0 \leq x \leq 5.000000009 \times 10^{10}$
tan x	DEG	stejně jak u sin x, s výjimkou $ x = (2n-1) \times 90$.
	RAD	x je celkový počet $ x = (2n-1) \times \pi/2$.
	GRA	n a r jsou celkovým počtem $ x = (2n-1) \times 100$.
sin ⁻¹ x	$0 \leq x \leq 1$	
cos ⁻¹ x	$0 \leq x \leq 1$	
tan ⁻¹ x	$0 \leq x \leq 9.999999999 \times 10^{99}$	
sinh x	$0 \leq x \leq 230.2585092$	
cosh x	$0 \leq x \leq 230.2585092$	
sinh ⁻¹ x	$0 \leq x \leq 4.999999999 \times 10^{99}$	
cosh ⁻¹ x	$1 \leq x \leq 4.999999999 \times 10^{99}$	
tanh x	$0 \leq x \leq 9.999999999 \times 10^{99}$	
tanh ⁻¹ x	$0 \leq x \leq 9.999999999 \times 10^{-1}$	
log x / ln x	$0 < x \leq 9.999999999 \times 10^{99}$	
10 ^x	$-9.999999999 \times 10^{99} \leq x \leq 99.99999999$	
e ^x	$-9.999999999 \times 10^{99} \leq x \leq 230.2585092$	
$\sqrt{x}$	$0 \leq x < 1 \times 10^{100}$	
x ²	$ x < 1 \times 10^{50}$	
1/x	$ x < 1 \times 10^{100}; x \neq 0$	
$\sqrt[3]{x}$	$ x < 1 \times 10^{100}$	
x!	$0 \leq x \leq 69$ (x je celková hodnota)	
nPr	$0 \leq n < 1 \times 10^{10}, 0 \leq r \leq n$ (n a r jsou celkovým počtem) $1 \leq \{n/(n-r)\} < 1 \times 10^{100}$	

Funkce	Vstupní hodnota	
nCr	$0 \leq n < 1 \times 10^{10}, 0 \leq r \leq n$ (n a r jsou celkovým počtem) $1 \leq \{n/(r!(n-r)!\} < 1 \times 10^{100}$	
Pol(x, y)	$ x , y \leq 9.999999999 \times 10^{49}$ $(x^2+y^2) \leq 9.999999999 \times 10^{99}$	
Rec(r, θ)	$0 \leq r \leq 9.999999999 \times 10^{99}$ θ: stejně jako sin x	
° "	$ a , b, c < 1 \times 10^{100}$ $0 \leq b, c$	
° "	$ x < 1 \times 10^{100}$	
° "	převod mezi desetinným zápisem a stupni $0^\circ 0' 0'' \leq x \leq 999999^\circ 59'$	
$\wedge(x^\circ)$	$x > 0: -1 \times 10^{100} < y \log x < 100$ $x = 0: y > 0$ $x < 0: y = n, \frac{1}{2n+1}$ (n je celková hodnota) Niméné: $-1 \times 10^{100} < y \log x < 100$	
$x\sqrt{y}$	$y > 0: x \neq 0,$ $-1 \times 10^{100} < 1/x \log y < 100$ $y = 0: x > 0$ $y < 0: x = 2n+1, \frac{1}{n}$ ($n \neq 0; n$ je celé číslo) Niméné: $-1 \times 10^{100} < 1/x \log y < 100$	
a^b/c	Celá část, číselník i jmenovatel mohou mít společně maximálně 10 míst (počítají spolu se znaky).	
SD (REG)	$ x < 1 \times 10^{50}$ $x\sigma_n, y\sigma_n, \bar{x}, \bar{y}: n \neq 0$ $ y < 1 \times 10^{50}$ $x\sigma_{n-1}, y\sigma_{n-1}, A, B, r:$ $ n < 1 \times 10^{100}$ $n \neq 0, 1$	

* Dle jednotlivých výpočtů se chyba vyskytuje +-1 na desáté pozici (v případě exponenciálních výpočtů je výsledkem -+1 nejnižší zapsaná cifra). V případě po sobě následujících výpočtů se chyby kumulují, což může být závažnou chybou pro správný výsledek. To platí i pro po sobě následujících výpočtů těchto operací:
($\wedge(x^\circ), x\sqrt{y}, x!, \sqrt[3]{x}, nPr, nCr$ itp.)

V oblasti matematické funkce jako singulární bod a zlomové body se chyby taktéž kumulují a mohou dosahovat vysokých hodnot.

Napájení

Kalkulačka používá solární zdroj nebo baterie typu LR44

• Výměna baterie

Některý z následujících příznaků může znamenat, že je baterie na konci své životnosti a je jí potřeba vyměnit:

- číslice na display jsou slabě viditelné, nemají ostré tvary či dokonce jsou nějak zdeformované, nebo je slabě osvětlení displaye

- po stisknutí tlačítka **[ON]** se display neaktivuje

- ① Odšroubujte čtyři šroubky, které drží zadní kryt a sejměte jej.
- ② Vyměňte baterii
- ③ Vložte na její místo baterii novou a to správnou stranou **+** nalevo
- ④ Přiložte zadní kryt zpátky a zašroubujte stejnými šroubky.
- ⑤ Stiskněte tlačítko **[ON]** pro zapnutí kalkulačky.

- **Automatické vypnutí: po cca 6 minutách**

Záruka 24 měsíců - vyskytne-li se v této době u výrobku závada způsobená vadou materiálu, výrobní technologie, reklamujte zboží u vašeho prodejce. Záruka se nevztahuje škody zaviněné přepravou z prodejny majiteli, na baterie, na neodborný zásah do kalkulačky a na nevhodné umístění a uskladnění ve vlhkém nebo jinak agresivním prostředí. UPOZORNĚNÍ: kalkulačka slouží pro matematické výpočty, nevystavujte teplotám nad 50°C, vlhkosti, ořesům apod. Baterie neodhazujte do ohně. Prodejní doklad slouží jako záruční list.

Dovozce: TEMPUS s.r.o., Lužná 591, 160 00 Praha 6
e-mail: obchod@papirnictvi-tempus.cz
www.papirnictvi-tempus.cz
Likvidační poplatek za elektrozařízení podle zákona 7/2005 sb. byl uhrazen pod č. smlouvy RMS 0508443.